

Protokoll fört vid pleniföredragning

Regeringskansliet
Allmänna byrån, Rk1c

Närvarande
KS, AH, IZ, AZ, CG, JJ

Frånvarande
MP

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Katrín Sjögren

Föredragande
Vice lantråd
Annika Hambrudd

Protokollförare
Senior rättssakkunnig
Niclas Slotte

Nr 1

Landskapsregeringens representanter till Ålands
delegation i Nordiska rådet år 2025.

ÅLR 2025/114

1 Rk1c

Beslut

Landskapsregeringen beslöt i enlighet med 3 § landskapslagen (1984:25) om Ålands representation i Nordiska rådet att utse lantrådet, vice lantrådet samt övriga ministrar till landskapsregeringens representanter i Ålands delegation i Nordiska rådet år 2025.

Nr 2

Justitieministeriets begäran om utlåtande om
revideringen av anvisningen för hörande vid
lagberedning.

ÅLR 2024/8220

2 Rk1c

Beslut

Landskapsregeringen beslöt avge utlåtande enligt **Bilaga Rk1c25P1**.

Hänvisning

Er begäran om yttrande

Justitieministeriet

Tuomas.lihr@gov.fi

Registratorskontoret.jm@gov.fi

Kontaktperson

Senior rättssakkunnig Niclas Slotte

Ärende

Begäran om utlåtande om revideringen av anvisningen för hörande vid lagberedning

Den åländska lagstiftningen och samhällsstrukturen inklusive myndighetsstrukturen samt förhållandena i övrigt på Åland avviker i många fall från motsvarande i Finland. Det är viktigt med en tidig dialog med landskapsregeringen när det gäller lagstiftningsprojekt som genomförs på ministerierna så att problemområden tidigt identifieras och att det i praktiken blir möjligt att anpassa förslag även till den åländska kontexten och självstyrelsesystemet. Det underlättar arbetsprocesserna för alla berörda.

Landskapsregeringen uppfattar att det vore bra med en tydlig anvisning till ministeriernas lagberedare att komma ihåg att kontakta landskapsregeringen såsom ovan angivits. Det är viktigt att remisstiderna på svenska och finska är lika långa samt att allt relevant material finns på båda språk då ett ärende går på remiss. Enligt 36 § självstyrelselagen för Åland FFS 1144/1991 är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetsspråket är svenska i stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen på Åland. Enligt 38 § samma lag ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet skall avfattas på svenska. Därtill finns en skyldighet att inhämta landskapsregeringens utlåtande innan republikens president, statsrådet, ett ministerium eller någon annan myndighet utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet, enligt 33 § självstyrelselagen för Åland FFS 1144/1991.

Landskapsregeringen önskar uppmärksamma justitieministeriet på justitiekanslers skrivelse i ärendet OKV/2085/702022 där bland annat följande framförs: "Jag fäster ministeriets uppmärksamhet vid skyldigheter fastställda i 36 § 1 mom. och 38 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland gällande skriftväxlingsspråket med landskapet. Jag fäster ministeriets uppmärksamhet även vid de ovan anförda synpunkter som gäller skyldigheten att bedöma ett lagförslags betydelse för landskapet så tidigt som möjligt

under lagberedningen samt de ovan anförda synpunkter som gäller omfattning och publicering av den svenska översättningen av utkastet till regeringens proposition.”

Justitiekansler anger även följande i ovan angivna ärende: ” Även om man anser att ministeriet inte var skyldigt att översätta utkastet i sin helhet, förefaller det tveksamt om den översättning till svenska av utkastet som funnits i lausuntopalvelu.fi, nämligen propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag uppfyller de minimikrav som ställs i 31 § 1 mom. i språklagen. Enligt anvisningen för hörande vid författningsberedning bör det noteras att det så kallade beskrivningsbladet för publikationerna vanligtvis är så kortfattat att det inte uppfyller kravet på det sammandrag som avses i språklagen, och inte skyddar den svenskspråkiga befolkningens informationsbehov. Också i anvisningen för ministeriernas handläggare gällande Ålands ställning i lagberedningen och i EU-ärenden hänvisas till en ”tillräcklig sammanfattning på svenska av de huvudsakliga lagförslagen och paragrafförslagen på svenska” i situationer där den ovannämnda tröskeln inte överskrids men landskapet ändå hörs.”

Landskapsregeringen tvingas konstatera att inte heller i detta ärende är arbetsgruppens betänkande översatt enbart ett sammandrag på 3-4 sidor är översatta till svenska, varför utlåtandet begränsar sig till dessa.

Landskapsregeringen betonar vikten av att justitieministeriet i en kommande anvisning för hörande vid lagberedningen tydligt lyfter upp skyldigheterna vad gäller svenska språket och hörande enligt 28 § 2 mom., 33 § och 38 § självstyrelselagen samt genomför utbildningsinsatser om hur ministerierna på bästa sätt kan skapa förutsättningar för landskapsregeringens deltagande i olika lagberedningsprocesser.

Lantråd

Katrin Sjögren

Vice lantråd

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM:

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden

Riksdagsledamot Mats Löfström

Ålands representant i Helsingfors Johan Ehn

Statsrådets kansli, Lagstiftningsråd Heidi Kaila

Justitiekanslerämbetet

Specialsakkunnig Tuomas Lihr
